

Počátky Číny

Byl prvním člověkem Číňan?

Ve 20. letech 20. století se sešly vůdčí osobnosti archeologie u vykopávek ve vápencové jeskyni vzdálené asi 40 km od Pekingu (Pej-ťing, Beijing). Roku 1929, po měsících práce, objevil čínský badatel Pchej Wen-čung (Pei Wenzhong) lebku, z níž se dalo usuzovat, že se jedná o pozůstatek přímého předchůdce člověka – tzv. člověka pekingského (*Homo pekinensis*). Ten žil na Zemi před zhruba 500 000 lety! Nálezy se však v roce 1938, ve zmatcích čínsko-japonské války, ztratily.

Člověk pekingský již uměl využívat oheň. V jeskyních se našly zuhel-

natělé kosti, pravděpodobně zbytky potravy. Vystává otázka, zda se předek moderního člověka *Homo sapiens* naučil používat oheň právě v Číně. Člověk pekingský se živil lovem, používal nástroje z křemene a pazourku jako škrabky, šídla a čepele nožů.

V novější době byly v provincii Jün-nan (Yunnan) v jižní Číně nalezeny pozůstatky o dalších 100 000 let staršího člověka jünnanského.

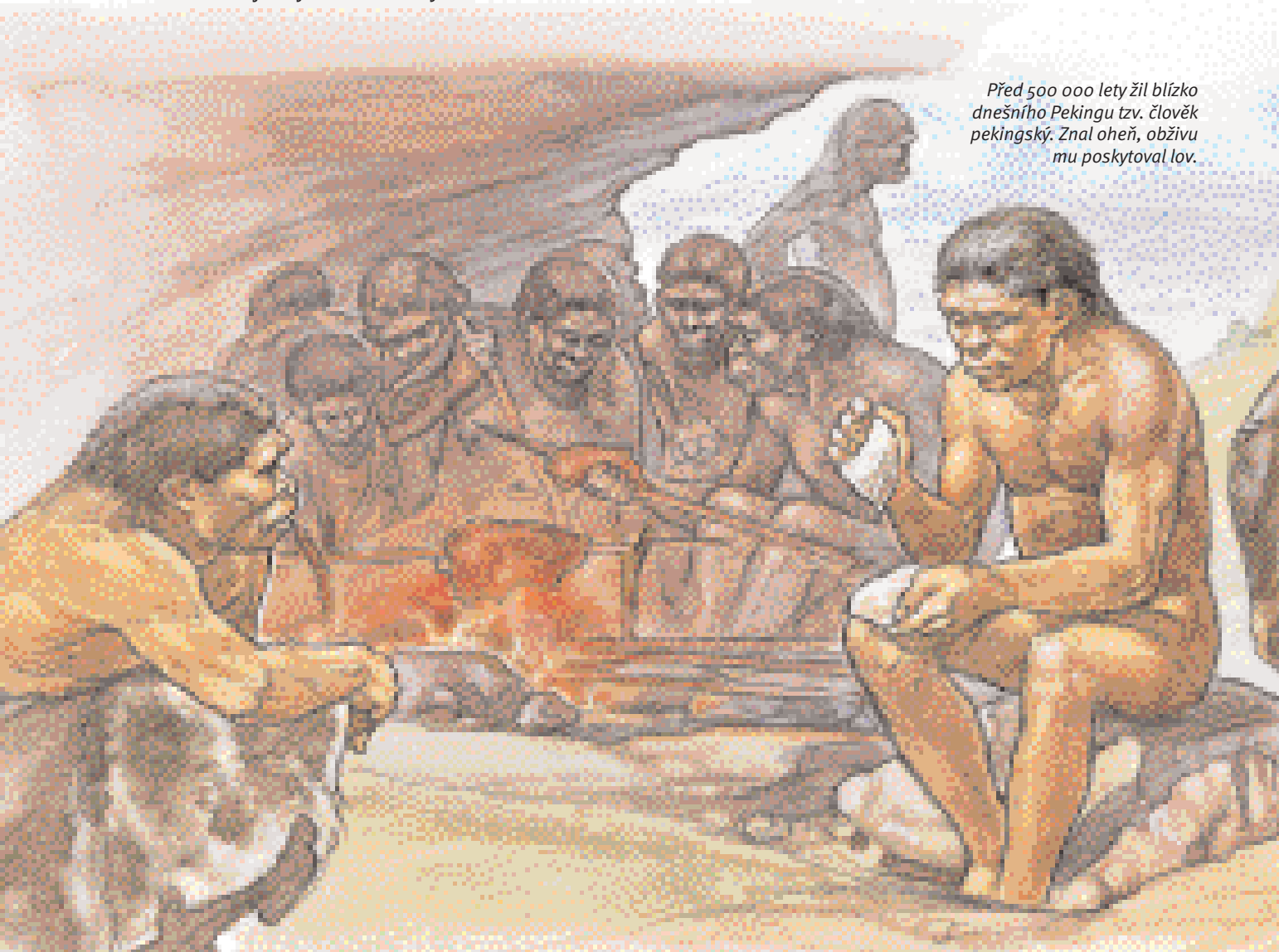
Tito první lidé však v dobách meziledových všude kromě Afriky vymřeli. Teprve díky dalším vlnám stěhování se asi před 70 000 lety ve východní Asii lidé objevili znovu. Ti už ale na rozdíl od svých předchůdců ovládali řeč.

LUNGŠANSKÁ

(LONGSHANSKÁ) KULTURA

Roku 1928 byla v provincii Šantung (Shandong) ve východní Číně nalezena černá a šedá keramika zhotovená na hrnčiském kruhu. Stala se důkazem existence do té doby neznámé kultury, jejíž doba rozkvětu spadala do období let 3000 až 2000 př. n. l.

Před 500 000 lety žil blízko dnešního Pekingu tzv. člověk pekingský. Znal oheň, obživu mu poskytoval lov.

Nádoby pomalované geometrickými zvířecími motivy jsou typické pro kulturu Jang-šao. Tato kultura, patří k nejstarším v Číně, byla rozšířena v centrální a severozápadní části země a přetrvala 2 000 let.

TOTEM

Totem je u přírodních národů zvíře nebo rostlina, kterou jednotlivci či skupina lidí považují za svého prapředka. Je mu připisována síla odvracet zlo. Totemová zvířata se nesmějí lovit.

Kde leží kolébka čínské civilizace?

Čínou protékají dva veletoky:

Žlutá řeka (Chuang-che, Huanghe) na severu a Dlouhá řeka (Jang-c', Yangzi) na jihu. V jejich

okolí se vyvinuly první čínské kultury. Oblast, kde později došlo k vytvoření prvních státních útvarů, byla souvisle osídlena nejpozději v 5. tisíciletí př. n. l.

V údolí Žluté řeky vznikla kultura Jang-šao (Yangshao), pojmenovaná podle vesnice v provincii Chenan (Henan). Roku 1921 zde byly nalezeny pozůstatky osídlení této kultury, jejíž vrcholné období lze klást do rozmezí let 5000–3000 př. n. l. V tomto regionu bylo základní plodinou pšenice, neboť pro pěstování rýže je na severu Číny příliš chladno.

V polovině 20. století odkryli archeologové v blízkosti města Si-an (Xi'an) 6 000 let starou vesnici Pan-pcho (Banpo). Kdysi zde žilo asi 600 lidí. Byly zde nalezeny zděné základy domů, ohniště, zásobní jámy, hrnčířské dílny a hroby s kostrami. Uprostřed vesnice, obklopen obytnými domy, stál kulatý dům, který sloužil

jako shromaždiště. Takové uspořádání svědčí o organizovaném společenském životě.

Geometrické vzory na keramických nádobách kultury Jang-šao se vyvinuly z vyobrazení ryb, ptáků a dalších zvířat, která původně měla nejspíš magický význam. Předpokládá se, že motiv ryby byl totemem klanu usazeného ve vesnici Pan-pcho.

Lze tedy údolí Žluté řeky považovat za kolébku čínské civilizace?

Kostrы a keramika z Pan-pcho, jednoho z nejstarších sídlišť v Číně (mladší doba kamenná, asi 4800–3600 př. n. l.)

